

การเชื่อมโยงเนื้อหาของเพลงไทยลูกทุ่งยอดนิยมนานช่วง พ.ศ. 2498-พ.ศ. 2535

นาย ศุภยง พันธุ์มรกต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

คณะศึกษาศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

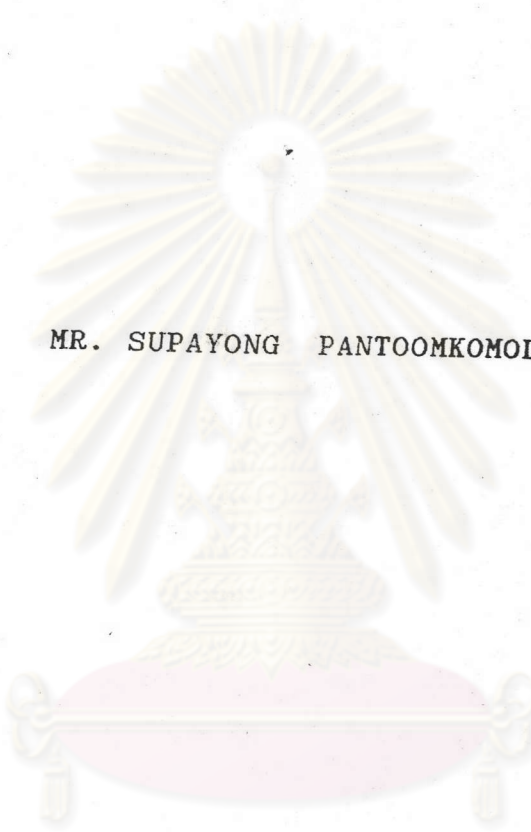
พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-832-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16906561

THE INTERTEXTUALITY OF THE FABULOUS THAI COUNTRY SONGS
DURING 1955 - 1992

MR. SUPAYONG PANTOOMKOMOL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Mass Communication

Graduate School
Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-583-832-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การเชื่อมโยงเนื้อหาของเพลงไทยลูกทุ่งยอดนิยมในช่วง
พ.ศ. 2498 - พ.ศ. 2535
โดย   นายศุภยง พันธุมโกมล
ภาควิชา   การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริภายะ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)   คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาโต)   ประธานกรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริภายะ)   อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวัญเรือน กิติวัฒน์)   กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปนัดดา ธนสฤตย์)   กรรมการ

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ศุภยง พันธุ์โกมล : การเชื่อมโยงเนื้อหาของเพลงไทยลูกทุ่งยุคคินิยมในช่วง พ.ศ. 2498-
พ.ศ. 2535 (THE INTERTEXTUALITY OF THE FABULOUS THAI COUNTRY SONGS
DURING 1955-1992) อ.ที่ปรึกษา : รศ. คร.ศิริชัย ศิริกาเยะ, 177 หน้า.
ISBN 974-583-832-2

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาเกี่ยวกับการเชื่อมโยงเนื้อหาของเพลงไทยลูกทุ่งยุคคินิยมในช่วง
พ.ศ. 2498 - พ.ศ. 2535 ที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องของการเชื่อมโยงทางปฏิสัมพันธ์
ทางด้านวัฒนธรรมหลวงกับวัฒนธรรมราษฎร์ ชาวสาร เรื่องราวต่าง ๆ และความทันสมัยที่ชาวเมือง
ส่งไปให้ชาวชนบท โดยผ่านทางเพลงไทยลูกทุ่ง

ผลการวิจัยพบว่า การเชื่อมโยงทางปฏิสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรมหลวงกับวัฒนธรรมราษฎร์
ชาวสาร เรื่องราวต่าง ๆ และความทันสมัยที่ชาวเมืองส่งออกไปให้ชาวชนบทโดยผ่านทางเพลงลูกทุ่ง
นั้น เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เพราะเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งนั้นมักจะนำเอาสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ วัฒนธรรม
ของคนในเมือง เช่น รถยนต์ เงิน เหตุการณ์ปัจจุบัน เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ เรื่องราวเกี่ยวกับ
บุคคลสำคัญ วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตแบบใหม่ของชาวเมืองใส่ไว้ในเพลงลูกทุ่ง และเนื้อหาของ
เพลงลูกทุ่งมักจะมีส่วนที่คล้ายคลึงหรือคู่กันมากับเพลงลูกกรุงจนกระทั่งเพลงป๊อปในสมัยปัจจุบันอยู่เสมอ ๆ
ดังนั้น สิ่งที่ชาวชนบทได้รับจากเพลงลูกทุ่งนั้น จึงเกี่ยวกับเรื่องราวที่มาจากชาวเมืองที่ส่งผ่านไปให้ชาว
ชนบทโดยผ่านทางเพลงลูกทุ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา ..... การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต ..... ศุภยง พันธุ์โกมล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C450343 : MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD: THAI COUNTRY SONGS/THE INTERTEXTUALITY

SUPAYONG PANTOOMKOMOL : THE INTERTEXTUALITY OF THE FABULOUS THAI
COUNTRY SONGS DURING 1955-1992.

THESIS ADVISOR : VICE-PROF. DR.SIRICHAI SIRIKAYA.

177 pp. ISBN 974-583-832-2

This research is intended to study about the intertextuality of the fabulous Thai country songs during 1955 - 1992 that express the citizen's thoughts about the interaction between the culture of the royal court and the culture of the population, knowledge, news, information and the modernization of the urban development. Thai country songs are used as media for spreading out the citizen's thoughts to the villagers.

The result of this research showed that the interaction between the culture of the royal court and the culture of the population, knowledge, news, information and the modernization of the urban development had been occurring continuously from the past until the present and from the present until the future. The text in the thai country songs are always talk about materialism of the citizen (a car or money), the contemporary circumstance, the history, the biography of wellknown persons, the culture and lifestyle of the citizen. We also find that the text of the fabulous Thai country songs are always similar to the fabulous Thai popular songs from the past until the present.

ศูนย์วิทยุกระจายเสียง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา.....2536

ลายมือชื่อนิสิต.....อ.กษม วัฒนกุล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกาษะ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำในการวิจัย ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณสำหรับ คำแนะนำในการเลือกหัวข้อการวิจัยของ รศ.ดร.ศิริชัย ศิริกาษะ ไว้ ณ ที่นี้ด้วย รวมทั้งขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาโต ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปณิตดา ธนสถิตย์ ซึ่งท่านอาจารย์ทั้งสองได้ให้ความกรุณามาเป็นกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณ บิดามารดา และบุคคลภายในครอบครัวของ ข้าพเจ้า ผู้ให้ความสนับสนุนด้านการศึกษาและให้กำลังใจข้าพเจ้ามาโดยตลอด

นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจากคุณอภิญา บินเซ็ด เจ้าหน้าที่ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินการ จัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ จากภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ทุกคนที่เป็นกำลังใจอย่างดียิ่งตลอดมา

ศุภยง พันธุมโกมล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ข้อสันนิษฐาน.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดของอาจารย์นิติ เอี้ยวศรีวงศ์.....	9
แนวคิดของ เอนก นาวิกมูล.....	10
แนวคิดของ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์.....	11
ทฤษฎีการเชื่อมโยงเนื้อหา.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12

3.	ระเบียบวิธีวิจัย.....	16
	แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	16
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	18
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	19
	การนำเสนอข้อมูล.....	19
4.	ลักษณะทั่วไปของเพลงลูกทุ่ง.....	21
	ต้นกำเนิดของเพลงลูกทุ่ง.....	21
	วิวัฒนาการของเพลงลูกทุ่ง.....	23
	องค์ประกอบของเพลงลูกทุ่ง.....	31
5.	การเชื่อมโยงเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งที่แสดงให้เห็นถึง... การเชื่อมโยงระหว่าง "เมือง" และ "ชนบท"	38
6.	การเชื่อมโยงทำนองของเพลงลูกทุ่งที่มาจากทำนอง... เพลงไทยเดิมและทำนองเพลงพื้นบ้าน	136
7.	บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	165
	บรรณานุกรม.....	174
	ประวัติผู้เขียน.....	177